

Галунець Н. І.
*Асистент кафедри публічного управління та
адміністрування і міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
galunetsni@gmail.com*

ЕКОЛОГОЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Обґрунтовано необхідність запровадження екологізбалансованого розвитку аграрних підприємств. Встановлено, що органічне виробництво цілком відповідає концепції сталого розвитку аграрного сектору, оскільки в процесі господарської діяльності досягаються економічні, екологічні та соціальні ефекти.

Ключові слова: екологія, збалансований розвиток аграрні підприємства.

Сучасний етап розвитку суспільства потребує розробки і впровадження нової моделі економіки України, що передбачає поєднання інтересів споживачів і виробників продукції, збереження навколишнього середовища, поліпшення здоров'я населення та покращення екологічної ситуації. Важлива роль у цих процесах належить агропромислому виробництву, зокрема сільському господарству, як одній з найбільш природно-експлуатуючій, «руйнівній» щодо довкілля, галузі, що має на меті формування нових екосистем.

Останніми роками багато вчених звертають увагу на проблематику раціонального землекористування, проведення еколого-економічної оцінки сільськогосподарських земель, розробки організаційно-економічних основ формування системи екологічного аудиту, визначення концептуальних засад безпечного землекористування тощо. Щодо, органічного виробництва, то в більшості досліджень його пов'язують з виробництвом сільськогосподарської продукції. Проте до органічної продукції відносять не лише продукти харчування, а під нею часто розуміють більш широкий спектр споживчих товарів, серед яких косметика, одяг, меблі, засоби гігієни тощо.

Необхідно зазначити, що органічне виробництво цілком відповідає концепції сталого розвитку країни, оскільки в процесі господарської діяльності досягаються економічні, екологічні та соціальні ефекти. Вони

полягають у наступному: - економічний – зумовлений готовністю споживачів сплачувати більшу ціну за продукцію органічного виробництва, зниженням вартості матеріальних ресурсів. Водночас, цей напрям потребує значних інвестицій у виробництво; - соціальний – зумовлений значним обсягом ручної праці, що уможливорює органічне виробництво для дрібних сільськогосподарських виробників з власною працею; - екологічний – зумовлений поступовим відновленням якості земельних ресурсів, залучених до процесу виробництва через дотримання сівозмін, застосування зелених добрив та методів біологічної боротьби зі шкідниками, технологій обробки ґрунту, спрямованих на мінімальне втручання, зниження ущільнення ґрунтів, а також зниження забруднення водою і атмосферного повітря через обмеження застосування синтетичних агрохімікатів, збереження локального біорізноманіття через заборону застосовувати ГМО.

Зміст управління екологозбалансованого розвитку аграрних підприємств зумовлюють принципи або правила функціонування аграрних підприємств з виробництва органічної аграрної продукції, а саме: раціональність, ресурсо- та енергозбереження, функціональність, конкурентні переваги, наростаюча ефективність, повнота циклів розширеного відтворення, збалансованість галузевої структури у системі «органічне рослинництво – органічне тваринництво – органічне кормовиробництво». Поряд з цим, екологозбалансований розвиток аграрних підприємств має охоплювати весь життєвий цикл виробів та послуг.

Аналіз наукових досліджень [1], засвідчив, що складовими елементами екологозбалансованого розвитку аграрних підприємств є: якість продукції; раціональність природокористування; застосування технологій виробництва з урахуванням екологічних обмежень; середовище-відтворювальну діяльність. На нашу думку, в основі екологозбалансованого розвитку аграрних підприємств з виробництва органічної продукції має бути об'єктивно покладена концепція соціальної відповідальності. Вона означає ведення агробізнесу без шкоди для довкілля, в інтересах всіх зацікавлених

сторін або стейкхолдерів; розвиток власного персоналу; активну спонсорську діяльність відносно розвитку сільських територій; прозорість та чесність у прийнятті управлінських рішень. При цьому екологобезпечний розвиток всіх компонент навколишнього природного середовища та населення, насамперед, є основним пріоритетом діяльності. Формування системи екологобалансованого розвитку аграрних підприємств повинне базуватися на державній підтримці. У цілому, сприяння на державному рівні вирішенню проблеми екологобалансованого розвитку аграрних підприємств в Україні дозволить задовольнити окремі економічні, соціальні та екологічні інтереси держави і суспільства: на національному рівні – забезпечити поліпшення стану природних ресурсів, залучених до сільськогосподарського виробництва, зростання експортного потенціалу за рахунок виробництва екологічно чистої продукції; на громадському – задовольнити потреби у чистому довкіллі та якійсній продукції; на підприємницькому – забезпечити зростання дохідності та підвищення соціальної відповідальності бізнесу.

Отже, перехід від екстенсивного та інтенсивного типів господарювання в сільському господарстві до становлення екологобалансованого сприятиме раціоналізації використання не відновлюваних природних ресурсів, ефективного використанню відновлюваних, покращення стану навколишнього середовища та зменшення деструктивного впливу на нього, що забезпечує, у свою чергу, й покращення соціально-економічного становища у державі та регіоні.

Список використаних джерел:

1. Безус Р. М. Роль екологічного, економічного та освітнього імперативів у розвитку органічного агровиробництва / Р. М. Безус, Н. П. Дуброва // Економіка АПК. – 2014. – № 10. – С. 27.

N. Galunets. Ecology-balanced agricultural enterprises development.

Summary

The necessity of introduction of ecologically balanced development of agrarian enterprises is substantiated. It is established that organic production fully corresponds to the concept of sustainable development of the agrarian sector, as economic, ecological and social effects are achieved in the process of economic activity.

Key words: ecology, balanced development of agrarian enterprises.